

DHB DIALOG

NR 4 >> 2024 ÅRGÅNG 51

DHB UNDER
2000 OCH 2010-TALET

SPRÅKSTÖRNING
DLD - DAGEN

AKTIVITETER MED TRADITION
MO GÅRD

Tidskrift för Riksförbundet för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning

VI HAR TECKENSPRÅSKURSER FÖR HELA FAMILJEN!

VÄSTANVIKS FOLKHÖGSKOLA
ERBJUDER TUFF-KURSER:
Distanskurser, terminskurser,
veckokurser, helgkurser och
sommarkurser.

**Vi ordnar även roliga temadagar.
Vissa av våra kurser har barntillsyn så att
hela familjen kan delta.**

www.tuffkurs.nu

tuff@vastanviksfhs.se

TUFF-Teckenspråksutbildning för föräldrar

LSS-insatser med fokus på kommunikation

Mo Gård har 75 års samlad erfarenhet och specialiserad kompetens kring kommunikation, kombinerade funktionsnedsättningar och utmanande uttryckssätt. Vi är ett stiftelseägt idéburet kunskapsföretag som erbjuder individanpassade helhetslösningar inom boende, daglig verksamhet och anpassad gymnasieskola till personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller autism.

Vi finns på flera platser i landet och har just nu lediga platser att erbjuda. Välkommen att besöka vår hemsida eller ta kontakt med våra kunniga placeringsrådgivare:

✉ placeringsradgivare@mogard.se ☎ 010-471 6700

mogard.se

mo GÅRD

>> LEDARE

Ska vi glädjas åt det lilla?

Så finns det ytterligare en miljon till teckenspråksutbildning för föräldrar i budgetpropositionen för 2025. Men hur långt räcker det egentligen?

MÅNGA ÄR VI FAMILJER

som går eller har gått teckenspråksutbildning för föräldrar (TUFF). De flesta av oss är hörande och saknar tidigare erfarenheter av teckenspråk. Vi har lärt oss teckenspråk för att kunna kommunicera med och stötta våra barn i den språkliga utvecklingen. Utbildningen omfattar 240 timmar, vilket är otillräckligt.

Vad är problemet då? Varför räcker inte TUFF-timmarna?

1. Otillräcklig tid för att lära sig språket på riktigt: Teckenspråk är ett eget språk med sin egen grammatik, struktur och

kultur, och att bli flytande tar betydligt längre tid än 240 timmar.

2. Viktigt för barnets språkutveckling och självbild: För våra barn är språklig kommunikation med familjen avgörande för att utveckla sin identitet, sin självbild och sin förståelse för omvärlden.

3. Ökat behov av extern hjälp: När vi inte kan tillräckligt mycket teckenspråk, blir vi mer beroende av tolkar eller andra stödresurser, vilket i sin tur kan minska våra barns möjlighet att få en naturlig och nära relation med oss.

4. Utmaningar i utbildnings- och arbetslivet: Språk är en grund för lärande. Om våra barn inte får stöd i sin språkutveckling hemma riskerar de att hamna efter i skolan, vilket kan påverka deras framtida möjligheter inom utbildning och arbetsliv.

5. Begränsad tillgång till språkberikad uppväxt: Barn som inte kan kommunicera öppet med sina föräldrar kan gå miste om vardagliga samtal som andra barn tar för givet. Sådana samtal är viktiga för att utveckla ett rikt språk och en förståelse för världen.

Daniel Lakso
Styrelseledamot

Redaktör

Mariah Levicsek

Ansvarig utgivare

Fredrik Zetterberg

Adress

Riksförbundet DHB

Fabrikgatan 54A

702 23 Örebro

Tel: 019-17 08 30

Mail: kansliet@dhb.se

Prenumeration

Riksförbundet DHB:s kansli

Mail: kansliet@dhb.se

Tidningen utkommer med 4 nr/år.

Pris för icke medlem 200 kronor/år.

Annonser

Mariah Levicsek

Tel: 070-4919598

mariah.levicsek@dhb.se

Grafisk produktion

Olga&friends -

en del av Ågrenshuset

Tryck

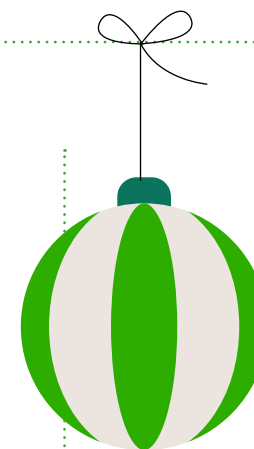
Ågrenshuset AB, Bjästa

Manusstopp nr 1, 14 feb 2025.

Tidningen finns ute vecka 10.

Foto

Rawpixel, Freepik, Unsplashd, Pexels och Shutterstock

>>

När du flyttar, kom ihåg att meddela adressändring till Riksförbundet DHB:s kansli, kansliet@dhb.se så medlemstidningen och övrig information når dig! Som medlem i Riksförbundet DHB får du DHB Dialog fyra gånger per år, tillgång till riksförbundets och distriktens aktiviteter, råd och stöd samt möjlighet att påverka. Bli medlem via:
www.dhb.se/medlem
www.dhb.se

DHB under 2000 och 2010-talet

2000-talet. Olympiska sommarspelen avgörs i Sydney, Jugoslavien upplöses som stat, sidan Youtube släpps på internet och Christer Fuglesang blir den förste svensken i rymden.

PROJEKT HAR VARIT en stor del av förbundets verksamhet under 00-talet. Tillsammans med andra organisationer men även våra egna. Ett exempel är *Ungaifocus* som var ett 3-årigt samarbetsprojekt med Hjälpmedelsinstitutet, HRF, Synskadades Riksförbund, RBU och FUB. Projektet undersökte tillgång på och förskrivning av barnhjälpmedel i Halland och Norrbotten.

Exempel på andra projekt är *Tolkbrukarprojektet* med HRF, SDR och FSDB (Föreningen Sveriges Dövblinda) där fokus låg på de etiska frågorna och ett treårigt projekt om barn med språkstörning tillsammans med Afasiförbundet/Talknuten.

Det internationella arbetet gick in i en ny fas sommaren

2002 då DHB:s dåvarande förbundsordförande Lena Fernström valdes till president för en period av två år i den europeiska föräldraorganisationen FEPEDA. I samband med detta övertog förbundets kansli i Örebro FEPEDA:s administration.

DHB:s verkställande utskott beslutade 2001 om utdelning ur Bo Carlssons Minnesgåvofond, vilken bildades år 2000 genom en sammanslagning av Förbundets dåvarande gåvofond och Bo Carlssons minnesfond. Den första utdelningen gick till Motettens förskola i Malmö.

2010-talet.

Sydsudan förklaras som självständig stat, Glödlampans produktion och import förbjöds i EU-länderna,

Kroatien ansluter sig till EU och Sveriges befolkning når 10 miljoner.

Under 10-talet var tolkutredningen en stor fråga för förbundet och är det än idag. DHB har suttit med i referens- och arbetsgrupper som behandlat denna fråga. Även TUFF, teckenspråksutbildning för föräldrar var och är en stor fråga för förbundet.

Mitt Unika Barn, en föräldrakonferens om barn med språkstörning föddes år 2010 och har pågått i omgångar sedan dess. Huvudman är DHB Språkstörning som över åren har samarbetat kring konferensen tillsammans med flera organisationer.

Som tidigare år har delaktighet i olika projekt varit viktigt. Både egna och i samarbete med andra organisationer. Bland annat *Dövas kulturarv – skollivet i Örebro län på 1900-talet* och *HYFF* som arbetade med alkohol- och drogförebyggande insatser. Syftet med det projektet var att DHBs målgrupper skulle få ta del av alkohol- och drogförebyggande arbete på lika villkor som hörande. Projektet hade som utgångspunkt att material och utbildningsinsatser skulle fungera på både svenskt teckenspråk och svenska.

Under decenniet utvecklades kansliet med både ny personal och arbetssätt. 2019 flyttade kontoret från Fredsgatan i Örebro till Fabriksgatan, också Örebro.

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

Alla kan texta ...

Projektet Alla kan texta drivs av Hörselskadades Riksförbund (HRF), med stöd från Allmänna Arvsfonden och syftar till att utbilda, uppmuntra och sprida praktisk kunskap om olika metoder och verktyg för autotextning, så att fler upptäcker att textning kan vara både enkelt och kostnadsfritt. Dialog har pratat med projektledare Ingvild Falkenhang.

VAD GÅR PROJEKTET UT PÅ?

“Alla kan texta” är ett projekt som visar vägen till textning med hjälp av AI – så kallad autotextning. Vi vill sänka vi trösklarna för att texta videos, livesändningar och möten, genom att få företag, myndigheter, kommuner, organisationer och alla andra att pröva och använda AI-baserad textning.

Det övergripande målet är att undertextning ska bli standard på webben, i sociala medier och på konferenser och andra möten, så att tillgängligheten och delaktigheten förbättras för Sveriges 1,5 miljoner hörselskadade.

HUR ARBETAR NI FÖR ATT NÅ PROJEKTETS MÅL?

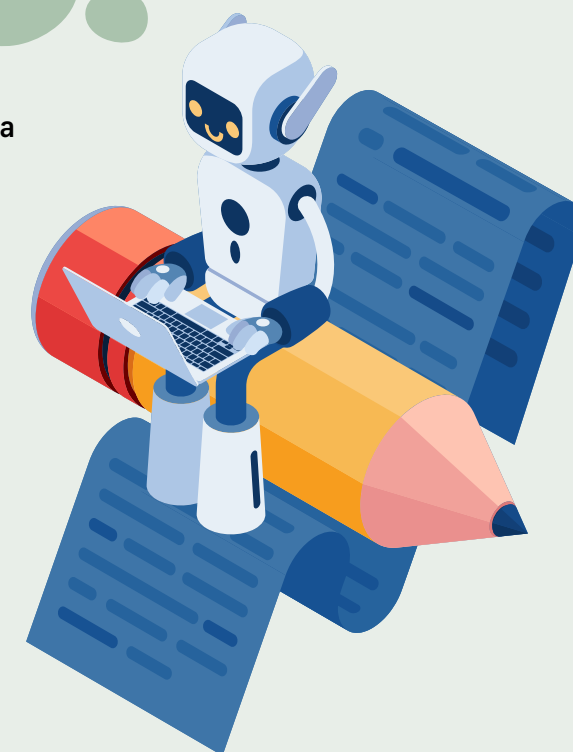
På flera sätt. Vi sprider kunskap om autotextning till både företag och offentliga aktörer, bland annat genom webinarier som riktar sig till såväl kommunikatörer och som ideella. På projektets webbplats, allakantexta.se, har vi samlat instruktionsvideos, praktiska tips och annan information som underlättar autotextning och annan textning. Vi erbjuder också råd och viss support.

En nyhet i höst är att projektet har inlett ett spännande samarbete med Almedalsveckan. Tillsammans vill vi göra textning till något av en självklarhet under Almedalsveckan 2025, både i livesändningar och på plats. Vi hoppas att “Alla kan texta i Almedalen” ska ge många ringar på vattnet, både inom näringslivet och bland offentliga aktörer.

En annan rolig satsning är våra “textningsambassadörer”. Det handlar om att vi engagerar hörselskadade runt om i landet i ett slags “gräsrotsaktion”, för att påverka lokala aktörer att texta. Hörselskadade kan med stor trovärdighet uppmuntra kommuner, företag och organisationer att texta, och samtidigt tipsa om våra webinarier, råd och handledningar på webben.

VARFÖR BEHÖVS DETTA PROJEKT?

Ungefär 1,5 miljoner människor i Sverige har en hörselnedsättning. Ännu fler har behov av textning av andra skäl, inte minst personer med språkstörning,

kognitiv funktionsnedsättning och annat modersmål än svenska.

Ändå textas inte allt, bland annat eftersom det finns förutfattade meningar om att textning är svårt och dyrt. Men “Alla kan texta” ändrar på det. Projektet skapar ökad förståelse för textningens betydelse och hjälper olika verksamheter att komma igång med textning.

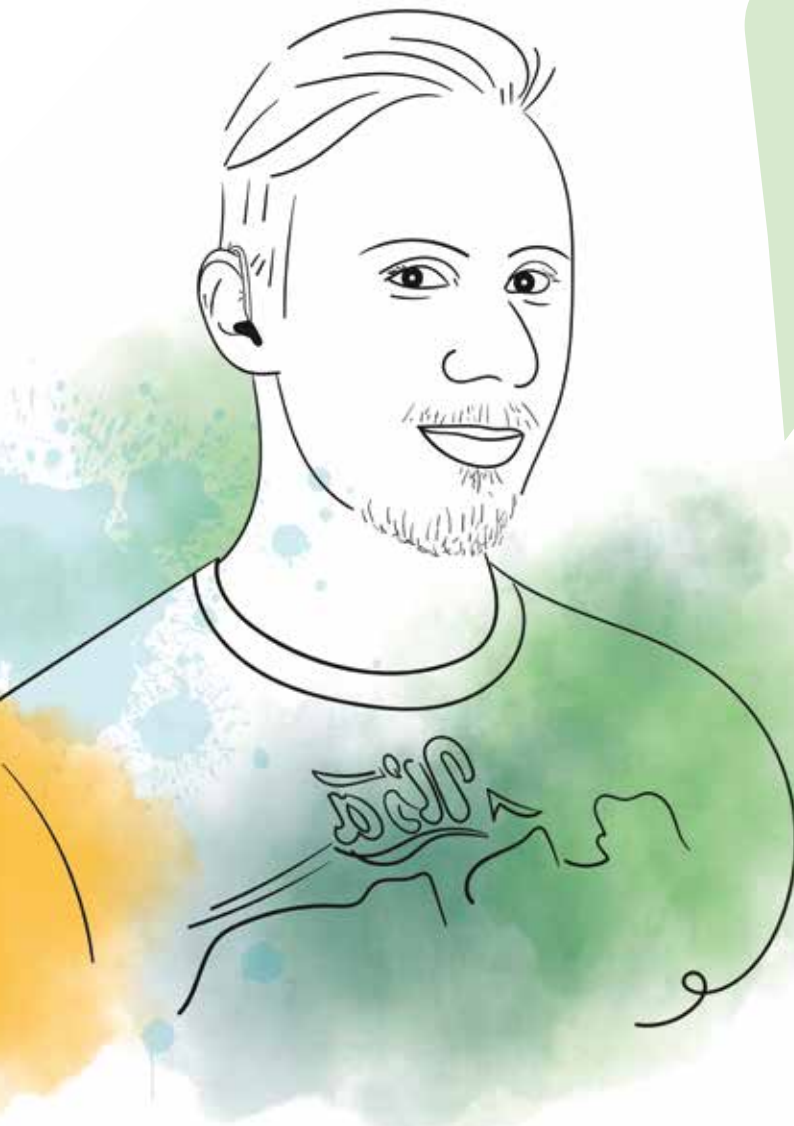
Projektet bidrar också till bättre autotextning. Ju mer som autotextas, desto bättre blir AI på att uppfatta och texta svenska. Kvaliteten blir allt bättre.

Ingvild Falkenhang
projektledare

Jiro och Liv vill skapa en röst åt unga hörselskadade

Jiro och Liv lever med en hörselskada och båda befinner sig mellan den hörande och den teckenspråkiga världen. Genom sina erfarenheter hoppas de förmedla hopp till de som befinner sig i samma situation och kunskap till de som möter unga hörselskadade i sin vardag.

Jiro Sowell

Ålder: 21 år
Bor: Stockholm
Sysselsättning: Arbetar inom filmproduktion, inspelning av TV-program och reklam för företag.

Jiro:
"Ett sådant här projekt skulle ha förbättrat mitt liv avsevärt när jag var yngre, därför kändes det viktigt att vara med."

Varför är projektet Mellan två världar viktigt för dig?

Många unga hörselskadade känner sig ensamma och får inte ett bra bemötande på grund av okunskap. Därför tycker jag att *Mellan två världar* är ett viktigt projekt som samlar unga hörselskadade genom deras delade erfarenheter. Projektet hjälper till att sprida kunskap till anhöriga och hörselexperter om hur de kan utöka sin förståelse och bemötande för unga hörselskadade.

Hur kom det sig att du engagerade dig som föreläsare i projektet?

Jag har växt upp i en teckenspråkig familj och har en grov hörselskada på båda öronen. När *Mellan två världar* sökte föreläsare kände jag att jag ville dela med mig av mitt perspektiv av att leva

med en hörselskada. Ett sådant här projekt skulle ha förbättrat mitt liv avsevärt när jag var yngre, därför kändes det viktigt att vara med.

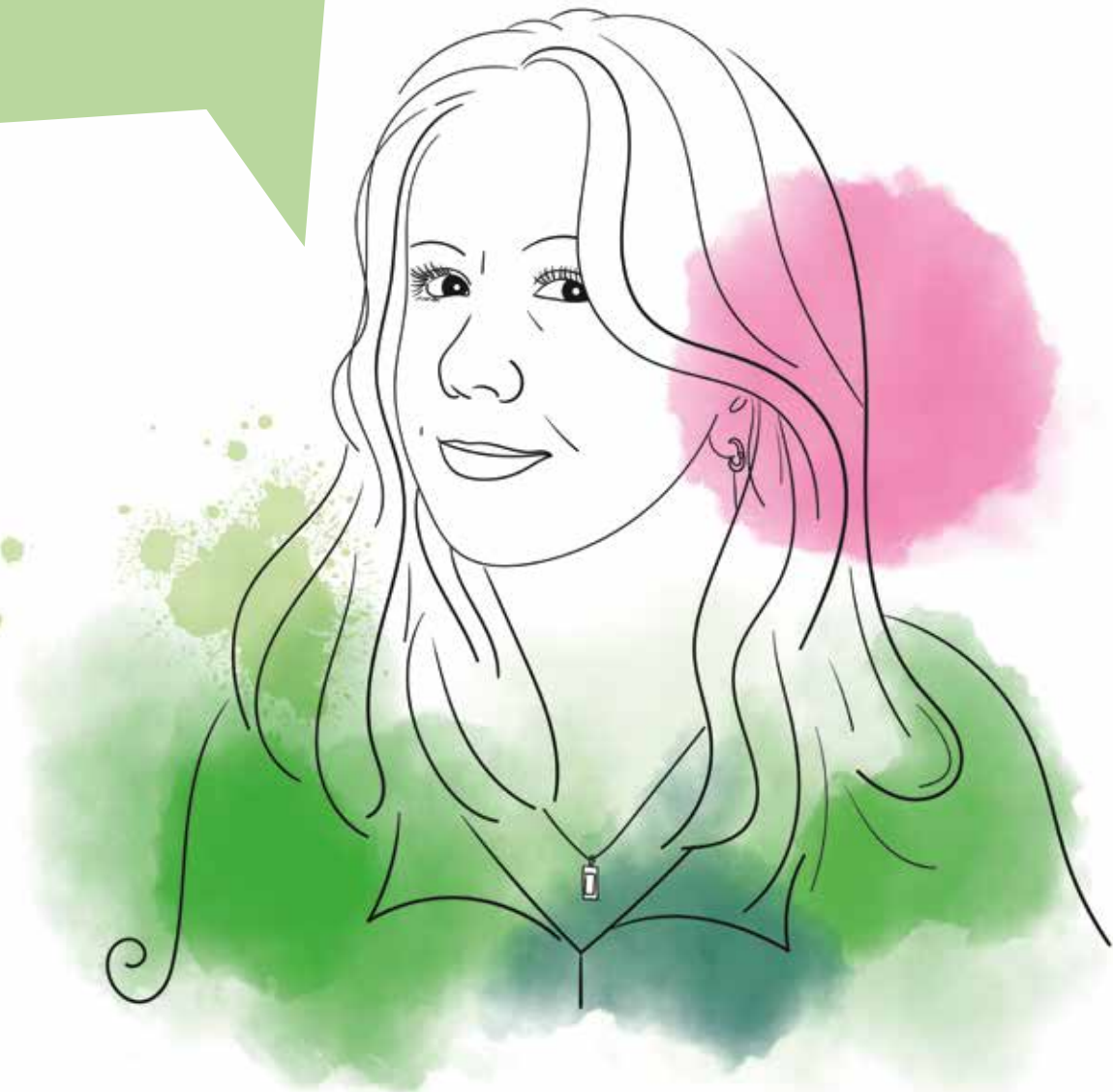
Vad vill du förmedla med din föreläsning?

Min föreläsning handlar om att acceptera sin hörselskada och våga stå för sin sak även när man har svårt att hänga med i samtalet med andra. Föreläsningen beskriver teckenspråkets många fördelar och jag berättar om hur man kan finna gemenskap med andra hörselskadade som delar liknande upplevelser. Föreläsningen riktar sig till både unga hörselskadade som finner svårighet i sin situation och till andra i samhället som vill få en bättre förståelse över hur vi upplever den teckenspråkiga och den hörande världen.

Liv:
"En upplevelse som kan vara väldigt jobbig och ensam. Därför är det viktigt att lyfta denna rätt osynliga grupp, så att deras upplevelser valideras."

Liv Marklund

Ålder: 21 år
Bor: Umeå
Sysselsättning: Studerar andra året på psykologprogrammet

Varför är projektet Mellan två världar viktigt för dig?

När jag gick i grundskolan och gymnasiet hade jag behövt ett projekt som Mellan två världar. Det hade bekräftat att jag inte var galen som kände mig fast mellan den hörande och den teckenspråkiga världen. Att det faktiskt fanns andra som kände som jag!

Hur kom det sig att du engagerade dig som föreläsare i projektet?

Jag lyssnade till en föreläsning om Mellan två världar på Unga hörselskadades årsmöte. Det var mycket jag kände igen mig i så jag kontaktade projektet som gav mig möjligheten att bli föreläsare. Det är ett viktigt projekt och jag vill gärna bidra med vad jag kan.

Vad vill du förmedla med din föreläsning?

Jag vill belysa och sprida information om att det finns de som befinner sig mellan den hörande och den teckenspråkiga världen. En upplevelse som kan vara väldigt jobbig och ensam. Därför är det viktigt att lyfta denna rätt osynliga grupp, så att deras upplevelser valideras.

Många skratt i vattenrutschkanan på Gustavsvik!

EN RIKTIGT LYCKAD DHB-DAG I FIRANDET AV DHB:S 75 ÅRSUBILEUM LÖRDAGEN DEN 26 OKTOBER

DET VAR ETT HÖGT TRYCK PÅ FAMILJER som ville delta på årets DHB-dag på Lost City inne på Gustavsvik med över 60 deltagare. Dagen började med en samling vid entrén där vi hade avprickning och utdelning av entréband. Till årets DHB-dag hade DHB beställt gummiband i förbundets färger som vi även kunde dela ut till vuxna och barn, som underlättade inne i badet. Med banden kunde familjer se vilka som tillhörde DHB men även för tolkar att urskilja vilka som tillhörde samma sällskap inne på Gustavsvik.

Vi började med information från Gustavsviks personal inne i badet, sedan hälsade DHB:s ordförande Jan Höglund alla välkomna och berättade bland annat om DHB:s 75 års jubileum. Tolkarna på plats gav många fina stunder där barn kunde få möjlighet kommunicera med varandra, men även mellan vuxna och personal på badet. Det bjöds på en lunch där tillfälle för samtal, återhämtning och tid för att ladda batterier för fortsatt bad under eftermiddagen.

SPRÅKSTÖRNINGS- DLD-DAGEN!

SPRÅKSTÖRNINGS- DLD-DAGEN!

DEN 18 OKTOBER var det språkstörningsdagen/DLD-dagen, och UMS såg till att uppmärksamma dagen på flera olika sätt. Här är vad vi gjorde för att sprida kunskap och öka medvetenheten om språkstörning och UMS arbete:

>>

HANNA OCH JONATHAN från UMS deltog på SITS-kongressen som utställare. Där pratade de om språkstörning och UMS arbete för en intresserad publik. SITS (Svensk Intresseförening för Tal och Språk) är en viktig mötesplats för experter inom tal och språk, så det var perfekt att vara där just på språkstörningsdagen. Stort tack till SITS för inbjudan!

>>

MATTIAS FRÅN UMS besökte Hällsboskolan Kungsholmen. Han fanns på plats i korridoren för att informera om UMS arbete och svara på frågor från nyfikna elever. Han besökte även en klass från årskurs 7.

>>

PÅ VÅRA SOCIALA medier fokuserade vi på att sprida kunskap om språkstörning genom att krossa myter och ersätta dem med fakta. Hoppas ni inte missade våra inlägg på Instagram och Facebook den 18 oktober – skrolla gärna tillbaka i flödet och ta en titt!

Mattias från UMS besökte Hällsboskolan Kungsholmen.

Hanna och Jonathan från UMS deltog på SITS-kongressen som utställare.

UMS Örebro inledde hösten med bowling. Det vart en härlig eftermiddag med skratt och strikes.

HÖSTENS AKTIVITETER!

UMS:arna i Stockholm sågs nyligen för en spelkväll. De spelades sällskapsspel och bjöds på pizza-buffé. Sucoé!

Vi firar och har kul under Halloween

Gemenskap och glädje i aktiviteter och traditioner

Inom Mo Gård uppmärksammar vi högtider och traditioner som är betydelsefulla för individen. Det firas allt från jul, till speciella dagar som alla hjärtans dag, eller egna traditioner som formats under en lång tid. Varje tillfälle har fokus på att skapa gemensamma meningsfulla och minnesvärda upplevelser. Vissa fritidsaktiviteter är också mycket populära samt betydelsefulla och har pågått under många år.

DET HÄR ÄR DEN andra artikeln av två där du får ta del av fritidsaktiviteter och traditioner som erbjuds och uppmärksammas inom de olika regioner där Mo Gård bedriver verksamhet.

Motocross på Eliantorpsbanan i Finspång är en populär aktivitet som har erbjudits i över 10 år och är ett tillfälle där personer från olika boenden i både Finspång och Nyköping träffas. Här kan nya relationer växa fram, men aktiviteten är även viktig för att vidhålla tidigare relationer. Det blir ofta ett stort gäng på upp mot 50–60 personer som ses för att åka fyrhjuling, äta hamburgare och umgås tillsammans. Torbjörn Jansson arbetar som stödpedagog inom Mo Gård i Finspång

och kör tillsammans med en kollega fyrhjulingarna varje onsdag.
– Vissa vill åka jättelångsamt eller kanske bara sitta på fyrhjulingen. Andra vill åka snabbt eller tävla mot en kompis. Vi har lärt känna varje individs unika behov och kan därmed anpassa upplevelsen så att det blir kul och känns tryggt för alla som deltar, säger Torbjörn.

Torbjörn fortsätter;

– Jag har sett utvecklingen hos många individer, från att de inte har gått ur bussen när de kommit fram till motocrossbanan första gången, till att vilja umgås i grupp. Det är häftigt att se, säger Torbjörn.

En av orsakerna till att många individer trivs i den fysiska och sociala miljön

vid Eliantorps motocrossbana är tillgången till stora ytor. Det finns gott om utrymme som gör det möjligt att reglera närhet och avstånd utifrån var och ens behov och sinnesstämning. Aktiviteten sker i samverkan med personal från Finspångs Motorsällskap och tillsammans skapar vi förutsättningar i miljön för att brukarna ska få en bra upplevelse.

Torbjörn berättar;

– Genom att schemalägga vår verksamhet på Eliantorp motorstadion i ett så kallat ”öppet hus” så jobbar vi med en hög grad av individanpassning. Då kan var och en komma på den tid som passar bäst för denne att åka 4-hjuling, äta och umgås. Vi frågar alltid personen hur

hen vill åka 4-hjuling exempelvis ”åka fort, sakta eller nåt mitt i mellan” även om vi ofta redan vet vad personen brukar önska.

Det finns några personer som har lite svårare med att vänta på sin tur och då brukar vi prioritera dem direkt när de kommer till oss, så att upplevelsen blir individanpassad. Några av personerna behöver särskild individanpassning och har sin egen tid i slutet av kvällen när det är färre personer kvar och då blir det mer harmoniskt för de personerna.

– Denna process har successivt växt fram i samspel med individerna och personal samt har blivit en realitet för både individerna och oss, avslutar Torbjörn.

Traditionsfirande

Utöver aktiviteter som återkommer varje vecka är Mo Gård måna om att fira de högtider som är återkommande varje år, som jul, nyår, påsk och midsommar. Men även speciella dagar som alla hjärtans dag och Halloween uppmärksammas. På vissa boenden inom Mo Gård anordnas även återkommande traditioner som kräftskiva, strömmingsfiske och skördefest.

– Det viktigaste är att lyssna in individens önskemål och utgå från dessa i planeringen av traditionerna. Många av ungdomarna som bor hos oss uppskattar när vi pysslar och pyntar inför högtider så som jul- och påskfirande, säger Linda Olsson, re-/habiliteringsassistent på barn- och ungdomsboendet Bolmörtstränd i Skåne.

Födelsedagar är också något som firas på olika sätt. Även här är det individens önskemål som styr.

– Lyhördhet är kärnan i allt vi gör. Det är individuellt hur födelsedagar firas. Vissa vill blåsa upp ballonger och baka tårter till sin födelsedag och andra vill att det ska vara som en helt vanlig dag, säger Linda.

Årets höjdpunkt

I november varje år samlas personer som bor inom Mo Gård och medarbetare från alla regioner för den årliga höstfesten. Då bjuds det in till en kväll fylld av mingel, mat, musik och underhållning. För personer som bor inom Mo Gård är festen något de ser fram emot hela året.

En liten grupp medarbetare från Mo Gård förbereder för festen tillsammans med restaurangpersonal och med hjälp av elever som läser teckenspråk på Curt Nicolin Gymnasiet, en samarbetspartner till Mo Gård.

– Eleverna serverar mat och dukar undan, men är också med och dansar och har kul med personerna som bor inom Mo Gård. Det är en otroligt bra inblick för eleverna för att få en förståelse för vad social omsorg handlar om i praktiken och hur det är att arbeta med personer med olika funktionsnedsättningar, säger Torbjörn.

Det har varit lite olika upplägg på höstfesten genom åren, tidigare bjöds det in personer som uppträdde och underhöll på scenen. De senaste åren har det varit gästernas egen scen,

”Jag har världens bästa jobb varje dag, men höstfesten är en av höjdpunkterna i mitt jobb varje år”

TORBJÖRN JANSSON, STÖDPEDAGOG
INOM MO GÅRD I FINSPÅNG

dekorerad med discokula och rökmaskin för maximerad upplevelse. Festdeltagarna kan förbereda ett uppträdande eller så går de upp spontant på scenen under kvällen. Det kan vara allt från att de vill sjunga en sång, göra ett dansnummer, spela upp en teater, visa upp ett trick eller att teckna till en karaokelåt. Alla uppträdanden går av scenen till publikens jubel och belönas med en blomma eller glitterstjärna för sin fina insats.

– Den glädje som uppstår vid dessa tillfällen går inte att beskriva med ord, det är fantastiskt att se. Jag har världens bästa jobb varje

dag, men höstfesten är en av höjdpunkterna i mitt jobb varje år, säger Torbjörn.

När middagen och uppträdandena är klara börjar ett live-band spela och dansgolvet öppnas upp. Då blir det fullt ös och många vill vara med och sjunga.

– Alla som vill är välkomna upp på scenen, för det är ju deras fest! Gemenskapen betyder mycket, och jag är glad att vi inom Mo Gård kan fortsätta göra detta för individerna år efter år, för det ger så otroligt mycket glädje, fina minnen och knyter starka relationer för alla deltagande, säger Torbjörn.

Nappar det? Här fiskar vi strömming.

”Vill du åka fort, långsamt eller mitt i mellan eller kanske bara sitta på fyrhjulingen?”

Att VÄLJA RÄTT specialskola – fokus döv och hörsel- nedsättning

Dialog kikar närmare på vilka statliga specialskolor som finns för våra barn. I detta nummer har vi pratat med rektor **Helene Swedin** från Kristinaskolan i Härnösand och rektor **Kajsa Sahlén** från Östervångskolan i Lund. På både Kristinaskolan och Östervångskolan går elever som är döva eller har hörselnedsättning från förskoleklass till årskurs 10.

KRISTINASKOLAN

Vad har ni för inriktning på Kristinaskolan?

På Kristinaskolan får elever som är döva eller har hörselnedsättning tvåspråkig undervisning i en teckenspråkig miljö. Det är samma inriktning som på våra andra fyra regionala specialskolor: Manillaskolan, Birgittaskolan, Vänerskolan och Östervångsskolan. Varje regionskola tar emot elever från en viss del av Sverige. Vi tar emot elever från Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands, Jämtlands och Gävleborgs län.

Hur ansöker man att få en plats hos er?

Innan man ansöker får föräldrarna och barnet gärna besöka skolan. Det går också att prova på att vara elev. För att ansöka behöver föräldrarna lämna flera olika uppgifter och handlingar. Barnets nuvarande förskola, skola eller kommunens elevhälsa kan hjälpa till med de handlingar som behövs. På vår webbplats finns mer information om hur man ansöker. Sen är det en särskild nämnd som bedömer om eleven tillhör specialskolans målgrupper och fattar beslut.

*Helene Swedin,
rektor på Kristinaskolan*

Vad skulle du säga är unikt för er skola?

Kristinaskolan är en liten skola där inlärningsmiljön är tvåspråkig och ger rätt förutsättningar att se alla elever och möta deras behov. Elever och personal skapar tillsammans en god trivsel med aktiviteter och traditioner som är åldersblandat. En skola där alla känner alla och alla kan kommunicera med varandra.

ÖSTERVÅNGSKOLAN

Vad har ni för inriktning på Östervångsskolan?

Östervångsskolan är en specialskola för elever som är döva eller har hörselnedsättning. Specialskolan är en egen skolform som drivs i statlig regi av Specialpedagogiska skolmyndigheten. Vårt mål är att eleverna genom svenskt teckenspråk och skriven svenska får en god utbildning som lägger en bra grund till framtida utbildningar och yrken. Vår ambition är att undervisningen ska bidra till att göra alla elever nyfikna på lärande och att alla elever får en gynnsam språk- och kunskapsutveckling.

Vi delar skollokaler med Tunaskolan, en kommunal F-9 grundskola i Lund. Varje skola har sin egen undervisning men vi samverkar bland annat i vissa teman, delar av verksamheten såsom fritids och i olika elevdemokratiska forum som elevrådet. Östervångsskolan har verksamhet från förskoleklass till och med årskurs 10. Eleverna läser motsvarande ämnen som i grundskolan men har också svenskt teckenspråk som ett ämne. Vissa kursplaner skiljer sig något och i stället för musik har eleverna drama.

Hur ansöker man att få en plats hos er?

Det är inte skolan eller rektor som behandlar ansökningar utan ansökan sker till nämnden för mottagande i specialskolan. All information om ansökningsprocessen finns på:

www.spsm.se

Om man som vårdnadshavare eller blivande elev har frågor går det alltid bra att kontakta oss mailadressen sokaskola@spsm.se. Det går såklart alltid bra att kontakta oss på skolan också och alla är välkomna att boka in besök hos oss.

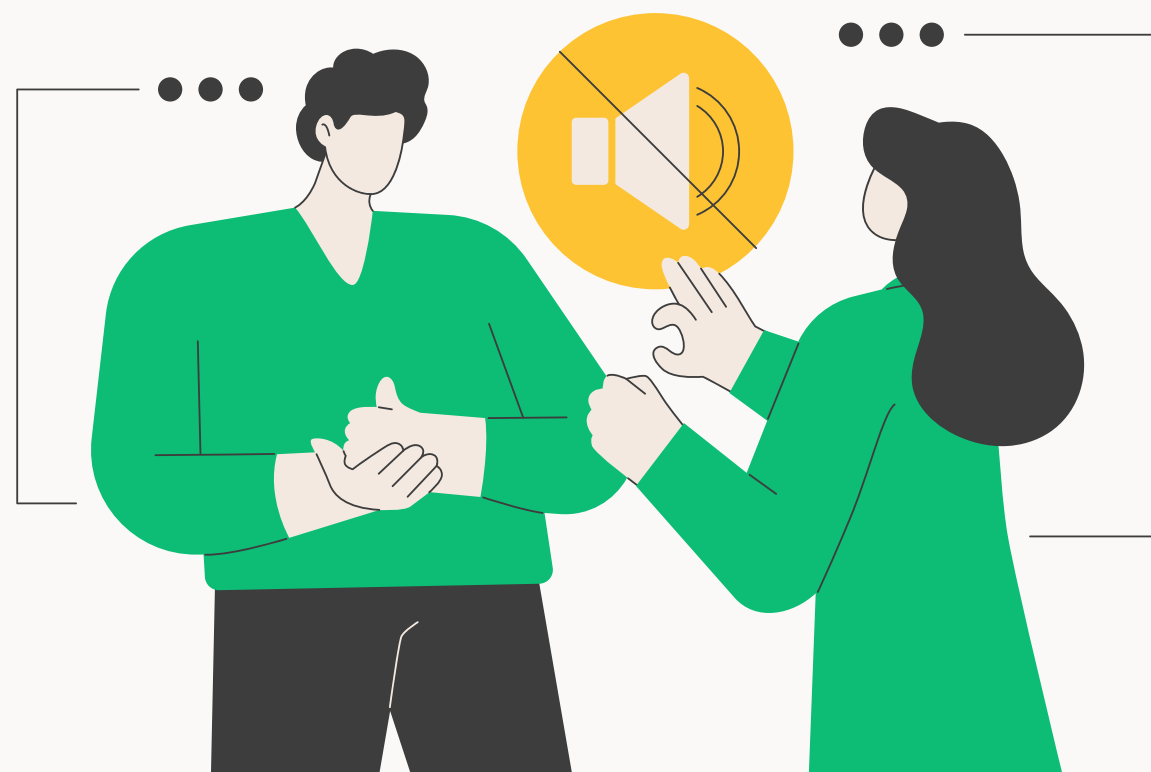
Vad skulle du säga är unikt för er skola?

Det är mycket jag vill lyfta som svar för denna fråga! En sak som är unik för vår skola är att vi finns på ett skolområde med alla tre skolformer, vi är en specialskola men också en grundskola och en anpassad grundskola. Vi är stolta över vår unika skolmiljö och att ge alla elever en möjlighet till en miljö där vi arbetar med delaktighet på olika sätt. Vi är mycket stolta över vår teckenspråkiga miljö och arbetar aktivt med att alla elever ska känna sig inkluderade i denna. Vår medarbetargrupp har en mycket hög kompetens och all personal gör sitt yttersta för att utveckla våra elever i riktning mot målen. Jag måste såklart också lyfta vår elevgrupp när det gäller det unika. Jag ser en stark samhörighet och gemenskap när det kommer till elevgruppen, detta anser jag är unikt och något jag som rektor känner mig mycket stolt över.

*Kajsa Sahlén,
rektor på Östervångskolan*

DHB Västra satsar på utbildningar i teckenspråk och TAKK

Önskar personalen på din arbetsplats utbildning i Teckenspråk- eller TAKK (tecken som stöd)? DHB Västra erbjuder utbildning för nybörjare och för de som kan lite grunder i det svenska teckenspråket. Dialog har pratat med verksamhetsledare Marie Dahlqvist.

Varför vill DHB Västra erbjuda kurser i teckenspråk och TAKK?

Vi vill sprida kunskaper gällande teckenspråk och TAKK till så många som möjligt i samhället. Teckenspråksanvändare finns överallt och visst vore det fantastiskt om många fler än idag kan använda det. Har man en kollega som behöver teckenspråk blir allt mycket enklare om man kan kommunicera.

Hur ser innehåll och upplägg ut?

I TAKK har vi ett material som vi använder. Det handlar mycket om att bygga ett stort teckenförråd. Sedan pratar vi mycket om hur och

när man ska använda TAKK. När det kommer till teckenspråk har vi ett grundmaterial för nybörjare som vi själva tagit fram. Vi försöker sedan anpassa innehållet i kursen efter önskemål från kunden. Det kräver en del jobb, men ger dem så mycket mer. Att bygga språkkunskaperna utefter deras behov just där och då gör också att alla blir otroligt motiverade.

Vilka vänder sig kurserna till?

Vi vänder oss till olika arbetsplatser där det finns behov av teckenspråk eller TAKK. Just nu har vi tre utbildningar i gång. Det är ett LSS-boende och daglig verksamhet där det

behövs teckenspråk, det är en skola 0–4 som behöver TAKK och en fritidsgård som behöver teckenspråk. Vi har utbildning för nybörjare eller de som kan väldigt lite. Som sagt vi anpassar efter deras behov i den mån vi kan.

VILL DU
VETA MER?
www.dhb.se/vastra

ÅRSMÖTE MED FEPEDA I MADRID

FEPEDA är den europeiska organisationen för DHB och våra systerorganisationer. I år var den spanska organisationen FIAPAS värd för årsmötet som ägde rum den 18–19 oktober i Madrid. DHBs representant Daniel Lasko deltog och nedan berättar han för Dialog om dagarna i Madrid.

UNDER MÖTET genomfördes val av ny styrelse. De deltagande organisationerna kom överens om att välkomna medlemmar från andra länder att delta i varandras familjeläger och aktiviteter. Intresserade hänvisas att höra av sig till den egna organisationen för mer information om att delta på aktiviteter i övriga Europa.

Sedan 2023 finns också möjlighet för DHBs och de andra organisationernas ungdomar att delta i ungdomsutbyten (som studerande) i andra länder genom Rotary. Under 2025 kommer ett webinarium att genomföras om dessa utbyten.

Vi fick också njuta av denna fantastiska stad och att rekommendera är Prado-museet som innehar konst av två döva konstnärer. Den mer kända av dem är Francisco de Goya (1746–1828) som är en av Spaniens och världens mest kända konstnärer. På Prado-museet hänger bland annat ett av

hans mest kända konstverk, ”Den 3 maj 1808.” Goya förlorade sin hörsel efter en sjukdom 1793 och förblev döv livet ut. Juan Fernandez Navarette (1526–1579) är en annan konstnär som har konst hängande i Prado. Navarette förlorade sin hörsel i barndomen och kallades El Mudo (den stumme).

FEPEDA deltar i olika seminarier, möten och konferenser på europeisk nivå och vill driva frågor som är gemensamma för alla våra organisationer. Vi ägnar en del av våra möten åt att lyfta frågor och jämföra villkoren mellan olika länder. Om det finns frågor som du önskar att vi tar upp på våra möten för att jämföra likheter och skillnader mellan länderna, och frågor du tycker att vi borde lyfta på EU-nivå, får du gärna höra av dig.

*Daniel Lakso Tesak,
vice ordförande,
FEPEDA*

FIAPAS har funnits sedan 1978 för att stödja personer med hörselnedsättningar och deras familjer och har 45 olika lokala organisationer runt om i landet. De arbetar bland annat för individers och familjers intressen, inkludering i samhället, att förbättra screening för att tidigt upptäcka eventuell hörselnedsättning, tillgång till utbildning och teknik för förbättrad kommunikation.

FIAPAS har kontinuerligt statligt stöd för att bedriva familjevård och stödtjänster där de har anställda som arbetar med logopedi, hörselvård och familjerådgivning. De organiserar frivilliga föräldrar som fungerar som guider/faddrar.

www.fiapas.es

Vi minns hedersmedlem

KARL-ARON LILJA

Karl-Aron arbetade som dövkon-sulent på arbetsförmedlingen i Norrland och var aktiv i DHB under 1980 till 1990-talet.

Han drev frågor i förbundet rörande tolkutbildningen och tecken-språksutbildningar för föräldrar.

Karl-Aron var aktiv i samarbetet med Riksgymnasiet och hade kontakt med dövkonsulenter ute i landet för att driva på så att döva gymnasieelever kunde komma ut i arbetslivet.

Som person var Karl-Aron lugn, saklig och eftertänksam och hade alltid nya infallsvinklar i möten när det kom till dövfrågor.

VÄLKOMMEN TILL GÅLÖCAFÉ!

Gålöcafé är en verksamhet som är öppen för alla som vill, med och utan behov av särskilt stöd! Många som kommer till Gålöcafé har tidigare varit konfirmand på Gålölägret, men det är inget krav.

Vi välkomnar alla som är nyfikna och vill ha möjlighet att träffa nya vänner. Det kostar inget att vara med.

OM TRÄFFARNA

Den som vill går i gudstjänst i Högalidskyrkan kl 11.00, sedan börjar Gålöcafé kl 12.00 med att vi äter korv. Sedan gör vi en rolig aktivitet och avslutar kl 13.30.

KOMMANDE TRÄFFAR

Gudstjänst kl 11.00. Gålöcafé kl 12.00–13.00.

- Söndag 8 december.
- Söndag 2 februari.
- Söndag 2 mars.
- Söndag 6 april.
- Söndag 4 maj.
- Söndag 1 juni.

TECKENPRÅKSTOLKAR PÅ PLATS

Gudstjänsterna är teckenspråkstolkade, och teckenspråkstolken är med även på Gålöcafé.

HÄMTNING MED BIL

Kom strax innan 11.00 då gudstjänsten börjar, eller till kl 12.00 då Gålöcafé börjar. Hämtning ca kl 13.30. Adressen är Högalids kyrkväg 19, Högalidskyrkan.

FRÅGOR ELLER FUNDERINGAR?

Kontakta Maja Inde, diakon i Högalids församling: maja.inde@svenskakyrkan.se, 073-529 89 08.

GÅLÖLÄGRET

Nyfiken på konfirmation? Gålölägret är ett konfirmationsläger för ungdomar med och utan behov av särskilt stöd. Kolla in detaljerna nästa års läger som äger rum 17/6–6/7, anmälan är öppen!

INFO: WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/HOGALID

svenskakyrkan.se/hogalid
08-616 88 00

Svenska kyrkan
HÖGALIDS FÖRSAMLING

SEMINARIUM:

Vilka hinder finns för att etablera en teckenspråkig tvåspråkig skola?

Isot, Institutet för språk och folkminnen, höll ett seminarium den 25 september. Inbjudna var forskare och intresseorganisationer. Karin Afli deltog från DHB. Föreläsare var Mia Larsdotter, doktorand på Begripsam, Maria Hermansson från SDR, Liz Adams Lyngbäck från Stockholms universitet och Maria Rudin från Dramaski Utbildning AB.

MARIA HERMANSSON och Liz Adams Lyngbäck lyfte båda problem med lärarutbildning med inriktning på specialskolorna. Det är svårt för döva att få lärarbehörighet och det finns en risk att lärare i specialskolan inte har tillräcklig teckenspråkig kompetens. För att undervisa i specialskolan behöver man både ha teckenspråkskompetens och lärarlegitimation.

Dramaski Utbildning AB presentera sitt försök att starta en internationell teckenspråkig friskola. Tanken var att det skulle vara en teckenspråkig skola för de som vill ha det.

I diskussionen som följde var alla överens om dörrarna till den teckenspråkiga skola som finns, dvs specialskolorna, måste öppnas för de som vill gå där. Elevantalet minskar och varför då inte släppa på de kriterier som finns för att låta fler gå där. I dagsläget får ibland barn avslag på ansökan och frågan som lyftes är om det är skollagen eller kriterierna för antagning som behöver ändras. Det kan inte vara så att man måste misslyckas i vanliga skolan för att få komma in på en skola där man tillgång till teckenspråk och teckenspråkiga miljöer.

PÅ GÅNG: VÄSTRA

Genomförda aktiviteter

TAKK/TECKENSPRÅKSKURS FÖR ALLA VUXNA 12-13 OKTOBER

Hihallå!

TAKK utbildningen är färdig för denna helg! Fantastiskt rolig och med många nya lärdomar. Givande helg med många skratt! Mvh. Nybörjarna från kursen.

HALLOWEENPYSSEL OCH BESÖK PÅ LISEBERG 2 NOVEMBER

Ett pysselsuget och taggat gäng kom för att starta i gång Halloween med ett riktigt pysselkalas! Det pärlades pärlplattor, skars i pumpor, fikades och mycket mer. Lunchen var bokad i restaurangen precis nedanför. Smarriga hamburgare, pommes och dricka. Bra uppladdning inför mer pyssel och för de som ville bar det, vid 16-tiden, i väg till Liseberg!

DIGITAL FÖRELÄSNING 16 NOVEMBER

Den tekniska utveckling går framåt och det gäller för oss vuxna, som finns runt barn/ungdomar, att ha lite koll på vad som händer där bakom skärmen. Caroline Engvall pratar om barns utsatthet på nätet med stor kunskap och erfarenhet. Föreläsningen skedde digitalt via TEAMS. Intressant och, tyvärr, ett mycket viktigt ämne som inte tas upp mycket nog! Så mycket mer än man någonsin kan tänka sig, händer i cybervärlden.

Caroline Engvall

Kommande aktiviteter

BAKTRÄFF MED FACEBOOKTÄVLING 1 DECEMBER

I år tänkte vi ändra lite på konceptet. Istället för att alla är hemma hos sig själva och bakar så slog vi till och lånade Göteborgs Dövas Föreningslokal. Där kan vi baka, tillsammans, som vi aldrig gjort annat! Kanske lite glögg, julmust och en och annan pepparkaka kan åka ner också? Alster som fotas till den traditionella jultävlingen på Facebook, en värdig vinnare utses och får ett litet fint pris.

UNGDOMSTRÄFF, ÄLDRE 7 DECEMBER

Finns det något roligare än att hänga med gamla kompisar, och skaffa nya på samma gång? Denna gång sätts allas geniknölar på test. Uppgifter skall lösas för att komma vidare. För man skall lyckas behövs alla. Utmaningen i Escaperoom kan bara lösas om allas sinnen är på helspänn! Lite stress, som en extra krydda, och riktigt öppna sinnen så kommer våra ungdomar lösa det galant! Efteråt blir det gemensam mat och massor av prat.

JULMYS MED SPECIALSKRIVEN TEATER 14 DECEMBER

Denna aktivitet kommer bli kul, garanterat! Julstök och pyssel högt och lågt! Här dukar vi upp för en riktig pysselverkstad. Vi bjuder på lite glögg och en specialskriven julteater, just för detta tillfälle! En del av DHB. Västra kansli och en del av TUFF-personalen visar upp oanade skådespelartalanger! Teatern sker på teckenspråk men taltolkas till svenskt tal.

PÅ GÅNG: ÖSTRA

Genomförda aktiviteter

ABBA THE MUSEUM

14 SEPTEMBER

En solig lördagseftermiddag i september samlades en förväntansfull skara, stora som små vid ABBA museet på Djurgården. Vi skulle få delta på en guidad visning av museet.

Under den uppskattade visningen fick vi följa musikgruppens historia från deras start, lyssna på berättelser om skapandet av gruppens musik med tidlösa hits, scenkläder, ja resan till berömmelse.

Efter guidningen kunde vi stanna kvar för att både titta och lyssna mera, en del passade på att sjunga till valda låtar. Ja det fanns så mycket att se och förundras över. Det hela blev en lyckad aktivitet och den guidade visningen höjde upplevelsen.

PARADOX

20 SEPTEMBER

Tillsammans med HiSUS fick vi en spännande fredagskväll med både mat och intressanta upplevelser. Vi började kvällen med en pizzabuffé för att sedan gå i väg för att få en egen guidning på museet med de knasiga upplevelserna, Paradox. Deltagarna blev nöjda och vissa hade till och med svårt att slita sig från attraktionerna.

75-ÅRSJUBILEUM

DHB Östra har firat DHB's 75-årsjubileum med en lördagskväll på the Viking Museum den 12 oktober. Det blev en väldigt intressant och mysig tillställning.

Vi började kvällen med en guidad visning av museet. Vikingar (guider) engagerade både barn och vuxna i rundvandringen. Det var en upplevelse att få både titta och känna på olika föremål i utställningarna. Visningen avslutades med en spännande och mystisk åktur, Ragnfrids Saga, en resa tillbaka i tiden.

Familjerna bjöds sen på en god middagsbuffé, uppdukad i restaurang Eld. Under middagen rullade ett bildspel med härliga bilder från DHB Östras olika aktiviteter genom åren.

Drygt 60 medlemmar kom och firade med oss, både gamla och nya medlemmar, flera tidigare ordförande med flera. Vid hemgång fick barnen ballonger och en liten Goodiebag, med bland annat en souvenir från museet.

Kommande aktiviteter

TOMTELAND I MORA

3-5 JANUARI

En blivande tradition, vi har nu nöjet att tillsammans med DHB Mellersta åter igen bjuda in till Tomteland i Mora. Där får man uppleva en värld fylld av fantasi, trolldom och magi. Vi bor i stugor på Åsengården. Boendet är omgärdat av vackra vyer med böljande berg och milsvid utsikt över sjön Siljan. Efter middagarna, fredag och lördag kväll planerar vi att ha gemensamma aktiviteter såsom sällskapsspel och frågesport för att skapa tillfällen för barn och föräldrar att umgås. DHB erbjuder teckenspråkstolkade föreställningar.

SKIDRESOR TILL KUNGSBERGET OCH ROMME

Nu har vi bokat två härliga skidhelger som vi kan se fram emot, en till Romme Alpin med boende på Elite Hotell Brage och en till Kungsberget med boende på Jädraås Herrgård.

ROMME 7-9 FEBRUARI

Skidåkningen i Romme Alpin är varierad och passar både barnfamiljer och de som vill ha lite tuffare backar. Romme Alpin bjuder på skidåkning i 34 nedfarter från två toppar i alla väderstreck med en högsta fallhöjd på 275 meter. Skidsystemet har sex moderna 6-stols liftar samt två släpliftrar, sex knappliftrar och tre skidband. Vi kommer att erbjuda privata skidskolor för barn/ungdomar på tre olika nivåer, lördag och söndag. Vi har bokat Elite Hotell Brage som ligger cirka 15 minuter ifrån Romme Alpin.

KUNGSBERGET 14-16 FEBRUARI

Skidområdet i Kungsberget har 25 nedfarter och 15 liftrar. Skidsystemet har både stolliftrar, ankarliftrar, knappliftrar och åkband. Kungsberget erbjuder en mängd aktiviteter som passar både små och stora barn/ungdomar, exempelvis Nintendo Land, Björnbusepark och en Snow park.

Vi anlitar privata skidskolor på tre olika nivåer. Vi hoppas att även detta år kunna boka totalskidskola med instruktörer från Friluftsfrämjandet med specialkompetens för att ta hand om barn med funktionsvariationer. För boendet har vi bokat Jädraås Herrgård, ett avskilt pensionat där familjerna kan umgås i en lugn trivsamt miljö.

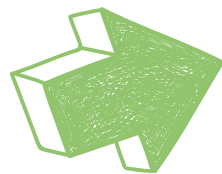
SPRÅKRESA TILL ENGLAND

14-28 JUNI 2025

Läs vidare om vår spännande språkresa till England i sommar sidan 25!

PÅ GÅNG: S NORRLAND

Hedvig Bogstam,
ordförande Södra Norrland

VEM ÄR DU? Jag heter Hedvig och bor i en mindre ort strax söder om Sundsvall. Där arbetar jag som lärare i en skola för åk F-6. Jag har två barn, en döv dotter på 10 år med bilaterala CI och en hörande 13-årig son.

VARFÖR ÄR DU MED I DHB? När jag fick höra om DHB så kändes det som en förening som passar mig, med fokus på rätten till kommunikation för alla. Det är ett viktigt förbund som kämpar för mitt och andra barns rättigheter.

När jag valde att engagera mig i styrelsen och samtidigt även riks-styrelsen, kände jag att det var ett bra sätt för mig att både göra nytta för min dotter och samtidigt få vila upp mig lite genom att få åka iväg och bara träffa vuxna. Jag har lärt mig otroligt mycket genom åren och lär mig fortfarande. Ingens historia är den andra lik och alla är lika viktiga.

VILKEN ÄR DIN ROLL I DHB? Sedan några år tillbaka är jag ordförande i distriktet DHB södra Norrland. Min roll där är att sammankalla styrelsemöten, sammanställa dagordning och hålla i våra möten. Jag är också suppleant i riksstyrelsen och representerar vårt distrikt där i både lokala och nationella frågor.

VILKEN ÄR DIN VIKTIGASTE FRÅGA? Barnens rätt till kommunikation på sina egna villkor och utifrån sina behov är det som fört mig just till DHB. Utöver det är det en utökning av antalet TUFF-timmar och diverse skolfrågor som engagerar mest.

HAR DU ETT FAVORITTECKEN? Jag har många favoriter, men ska jag välja får det nog bli "syssna", en sammanslagning av se och lyssna. Det är sådana här tecken som är så härligt med teckenspråket. Det ryms så mycket i ett tecken.

PÅ GÅNG: MELLERSTA

Genomförda aktiviteter

TOM TITS EXPERIMENT

23 NOVEMBER

DHB mellersta bjöd in till en familjedag på Tom Tits Experiment lördag den 23 november. Där fick barn och vuxna uppleva Sveriges största science center. De fick bland annat lära sig mer om naturvetenskap och teknik på ett annorlunda och roligt sätt där vi även kunde erbjuda teckenspråkstolkad information under några av experimenten vi var på.

Kommande aktiviteter

TOMTELAND

3-5 JANUARI

Den 3-5 januari går aktiviteten Tomteland av stapeln, som vi gör tillsammans med DHB Östra. I Tomteland får du uppleva en värld fylld med fantasi, trolldom och magi där DHB även erbjuder teckenspråkstolkade föreställningar.

ÅRSMÖTE 14 MARS 2025

Lördag den 14 mars har vi på DHB Mellersta vårt årsmöte. Kom och tyck till om DHB mellersta:s arbete framåt. Vi kommer vara på Prison Island i Örebro. För mer information, se vår hemsida och sociala medier. Planering för 2025 är i fullgång! Vill du veta mer?

Håll koll på vår hemsida och sociala medier:

Hemsida: www.dhb.se/mellersta

Instagram: [dhbmellersta](https://www.instagram.com/dhbmellersta)

Facebook: [DHB Mellersta](https://www.facebook.com/DHB.Mellersta)

PÅ GÅNG: SÖDRA

Genomförda aktiviteter

DHB SÖDRA HÖSTBAD

Den 27 oktober genomförde vi i DHB Södra vårt årliga höstbad. Det blev en väldigt fin dag inne på Högvallbadet i Lund, där sex familjer anmälde sig och inledde höstlovet med äventyrsbad tillsammans. Deltagarna var nöjda och barnen såg ut att ha kul. Med andra ord en lyckad aktivitet med många glada barn och vuxna.

VI MINNS GERD SKARSTEDT

Gerd var verksam i DHB Mellersta under 80-90-talet.

Gerd var sekreterare och kassör och brann för dövskolan och teckenspråksutbildning för föräldrar.

SPRÅK STÖRNING

SPRÅKSTÖRNINGS- DAGEN/DLD-DAGEN 18 OKTOBER

Den 18 oktober, på den internationella språkstörningsdagen, deltog vi som utställare på SITS-kongressen i Stockholm. SITS (Svensk Intresseförening för Tal och Språk) är en viktig mötesplats för experter inom tal, språk och relaterade områden.

En viktig och betydelsefull kongress som sprider kunskap och främjar samarbeten kring språkstörningar och andra kommunikativa utmaningar.

Tack för dagen alla inblandade!

Läs- och skrivsvårigheter vid dyslexi och språkstörning – Julia Andersson förklarar skillnaderna!

VI HAR PRATAT MED LOGOPEDEN Julia Andersson, som förutom att arbeta som logoped, håller föreläsningar och nyligen gett ut boken *”Språkliga svårigheter i skolan”*.

FRÅGA: Många av våra barn med språkstörning utreds för flera diagnoser. Det är t.ex. inte ovanligt att barn med språkstörning utreds för dyslexi. Hur skiljer sig läs- och skrivsvårigheter pga. dyslexi och läs- och skrivsvårigheter pga. språkstörning åt?

JULIA SVARAR: Läs- och skrivsvårigheter på grund av dyslexi handlar främst om svårigheter med att koppla ihop bokstäver och ljud. En person med dyslexi har ofta problem med att avkoda ord, vilket innebär att man har svårt att läsa ord korrekt och flytande. Dyslexi påverkar i första hand den tekniska delen av läsningen, som att känna igen bokstäver och sätta ihop dem till ord. På grund av att avkodningen är svår tar det ofta längre tid för personer med dyslexi att läsa, och det kan vara ansträngande att förstå en text eftersom man behöver lägga mycket energi på själva avkodningen.

Läs- och skrivsvårigheter på grund av en språkstörning handlar om svårigheter med språket. En person med språkstörning kan ha svårt med ordförråd, grammatik och meningsbyggnad, vilket påverkar både hur man läser och skriver. Här handlar svårigheterna mer om att förstå och använda språket i sig – alltså inte bara att läsa och skriva orden, utan att faktiskt förstå vad de betyder och hur de hänger ihop. Det kan också vara svårt att uttrycka sig tydligt och strukturerat, vilket påverkar både läsförståelsen och förmågan att skriva.

Både dyslexi och språkstörning kan leda till att läsningen går långsamt och blir hackig, vilket gör det svårt att få ett bra flyt i läsningen och att förstå texten som helhet. Även stavning kan vara en utmaning, eftersom stavning kräver en god koppling mellan ljud och bokstäver, vilket ofta kan vara svårt både vid dyslexi och språkstörning. Läsförståelsen kan också bli påverkad i båda fallen, även om orsakerna skiljer sig åt. I dyslexi är det den energikrävande avkodningen som kan göra att personen har mindre energi kvar för att förstå innehållet. Vid språkstörning påverkas läsförståelsen av svårigheter med att tolka och förstå språkliga strukturer, som att förstå ord, grammatik och meningsbyggnad.

FÖLJ MED PÅ SPRÅKRESA TILL ENGLAND 14-28 JUNI I SOMMAR!

Resan anordnas av Riksförbundet DHB och Unga Hörselskadade (UH) i samarbete med Avista Språkreseförmedlarna och Channel School of English i Ilfracombe för hörselskadade ungdomar mellan 14-17 år!

MÅNGA AV VÅRA DELTAGARE har fått en ”kick” i språket, fått godkänt eller till och med kunnat höja sina betyg i engelska. Deltagarna får nya vänner från hela Sverige och ibland även från andra länder. Många deltagare får ett helt annat självförtroende tack vare resan, de växer som människor och vågar tro på sig själva.

SPRÅKUNDERVISNINGEN Deltagare från DHB och UH har undervisning i egna grupper med engelsktalande lärare. Undervisningen består av 15 lektioner à 60 min/vecka, med fokus på att förbättra elevernas förmåga att tala och förstå engelska.

HÖRSELTEKNISK UTRUSTNING Vi har med oss hörselteknisk utrustning, med kombinerade mikrofoner/mottagare, så att alla har möjlighet att vara delaktiga under lektionerna.

UNGDOMSLEDARE En svensk ungdomsledare som kan både engelska och svenskt teckenspråk följer alltid med på resan. Ledaren stöttar deltagarna både vid undervisning, aktiviteter och fritid.

UTFLYKTER/AKTIVITETER Alla elever på skolan väljer ett aktivitetsprogram, här blandas våra deltagare med de andra eleverna på skolan. Första veckan har alla deltagare aktivitetsprogrammet ”Exploring Devon”. Detta möjliggör för ungdomarna att bättre lära känna varandra och skapa sammanhållning i gruppen. Andra veckan väljer deltagarna mellan sex olika tillvalsprogram som till exempel ridning, tennis och beachvolleyboll. Skolan arrangerar också egna aktiviteter och utflykter som är gemensamma för alla elever på skolan, exempelvis fotboll, utflykter till stränder, nationalparker, grottor eller andra städer. Skolan arrangerar även kvällsaktiviteter som disco eller grillparty.

BOENDE OCH BETALNING Du delar rum med en annan DHB/UH-deltagare i utvalda engelska värdfamiljer, elever från andra länder kan också bo i samma värdfamilj. Språkresan betalas till Avista. I priset ingår 15 lektioner/vecka, inkvartering i värdfamilj, helpension, skolans aktiviteter, valt aktivitetsprogram och transferbuss från och till flygplatsen.

Flyg bokas och betalas av deltagaren. Vi rekommenderar flygbolag och flygtider som passar skolans transferbustider. Chansen är då också större att du reser tillsammans med någon av de andra deltagarna i gruppen.

MEDLEMSKAP OCH BIDRAG Du måste vara medlem i DHB och UH. Gå in på www.dhb.se och www.uh.se för medlemsregistrering. Våra deltagare kan söka bidrag hos Tysta skolan (senast 28 februari), HRF (senast 31 mars) med flera. Flera deltagare har fått bidrag tidigare år. Kontakta gärna DHB Östra, kansliet.

ostra@dhb.se eller kansli@uh.se om ni har frågor kring bidrag och hörselteknik.

ANMÄLAN/INFORMATION Mer information och hur du anmäler dig hittar du på Avistas hemsida. Vi rekommenderar att du bokar senast 23 februari för att ha möjlighet att hinna söka bidrag. Minst sex deltagare behövs för att språkresan ska bli av.

Tipsa gärna en kompis om resan!

VAR: Ilfracombe, Devon, England
NÄR: 14-28 juni 2025
ÅLDER: 14-17 år
KOSTNAD: Från ca 26 000 kr, exkl. flyg)
ANMÄLAN: Senast 23 februari 2025 via
Avistas hemsida, www.avista.nu
KONTAKTA: study3@avista.nu
eller ring 08-440 16 30.

FLEX

FÖRÄLDRAKONFERENS KOMMUNIKATION OCH DELAKTIGHET

Den 21-22 september anordnade DHB Flex en föräldrakonferens tillsammans med FSDB, Förbundet Sveriges Dövblinda. Konferensen hölls i FSDBs lokaler i Enskede och hade ca 30 deltagare.

FÖRÄLDRAKONFERENSEN

var en fortsättning på de konferenser som tidigare hölls i samarbete med SPSM, Mo Gård och Tullängsgymnasiet (Almåså). Då SPSM och Mo Gård inte längre kunde vara med och arrangera dessa blev det svårt för DHB respektive FSDB att genomföra dessa. Dessutom satte Covid stopp för alla typer av konferenser. Genom att DHB Flex och FSDB nu genomförde konferensen tillsammans blev den äntligen av efter flera år.

Lördagen började med en presentation om projektet Mellan två världar, MTV och en mycket uppskattad föreläsning av Jiro Sowell, som berättade om hur det är att som ung hörselskadad befinna sig mellan två världar.

Därefter presenterade Sylvia Olsson, Mälardalens Universitet, sin forskning om ungas tankar och känslor om tillhörighet, Longing to Belong.

På söndagen började vi dagen med en föreläsning med Sofia Hansdotter och Caroline Lindström från NKADB, Nationellt Kunskapscenter för Dövblind-frågor "Att främja utveckling

och delaktighet för barn med dövblindhet". Föreläsningen gav deltagarna en inblick i vad som behövs för att skapa delaktighet för barn som har dövblindhet.

Sista föreläsningen handlade om ett nytt projekt som NKJT, Nationell kvinnojour på teckenspråk, driver. NKJT driver en kvinnojour på teckenspråk, men de har upptäckt att de har svårt att nå personer med intellektuella funktionsnedsättningar och projektet ska verka för att hitta sätt att underlätta kontakt med kvinnojourerna.

Det som många föräldrar har längtat efter är att träffa andra föräldrar och utbyta erfarenheter. En stor del av konferensen ägnades därför åt att diskutera om olika frågor som engagerar oss. Cicci Joge Johansson från Mo Gård ledde samtalet.

En fråga vi diskuterade är behovet av nationellt kunskapscenter för gruppen döva och hörselskadade med Intellektuell funktionsnedsättning. Målgruppen är relativt liten och utspridd i hela Sverige och vi skulle behövas en instans som man kan vända sig till.

Bland de föräldrar som deltog i konferensen har boende i teckenspråkig miljö varit något man fått kämpa för och i många fall fått överklaga kommunens beslut. Det man ofta landar i är att kommunen inte kan erbjuda boende i teckenspråkig miljö, dvs ett boende där både personal och andra boende kan kommunicera med varandra på teckenspråk. Det räcker alltså inte att några i personalen kan teckenspråk. Det finns också behov av mer kunskap kring vad svenskt teckenspråk är och vad som menas med teckenspråkig miljö. Ett förslag som kom fram är att DHB skulle kunna arbeta med att ta fram en skrift som enkelt förklarar vad svenskt teckenspråk är och vad som skiljer detta från tecken som stöd, TAKK mm.

Förebilder är viktigt för alla barn och ungdomar, speciellt för barn med funktionsnedsättningar. Det är viktigt att föräldrar får information om vilka möjligheter som finns att delta i föreningar, delta på läger mm. Hur man når föräldrar, barn och ungdomar med information om vilka föreningar mm som finns är en utmaning. Information borde kunna ges av

logoped och habiliterings- och genom skolor, men många av deltagarna uppfattar att den information som ges är bristfällig och man själv får leta information på internet.

Att studera vidare efter gymnasiet är inte en självklarhet för ungdomar i våra målgrupper. Ofta saknas det stöd som behövs och även om man får stöd hamnar man ofta utanför. För ungdomar med hörselskada och dövhet med intellektuell funktionsnedsättning är möjligheten att läsa vidare ännu mindre, då det saknas folkhögskolor som riktar sig till gruppen. Efter konferensen kunde konstatera att denna typ av konferenser verkligen fyller ett behov. Vi är många som ställs inför liknande problem och det finns ett stort behov av att diskutera och utbyta erfarenheter. DHB Flex förhoppning är att vi ska kunna hålla liknande konferenser i framtiden och vi kommer därför skicka ut en enkät till alla medlemmar för att ta reda på vad det finns för intresse.

Vill du också synas här?

Kontakta:
mariah.levicsek@dhb.se

Vi stödjer DHB:s verksamhet:

ORD AF ASTRID FRYLMARK

www.spraklek.se
www.ordaf.se

RTB REVISION

Box 1815, 702 23 ÖREBRO
Fabriksg. 54 B
Tel 019-14 04 40
www.rtbrevision.se

TECKENPEDAGOGERNA
info@teckenpedagogerna.se

Du gillar väl oss på Facebook, Instagram & LinkedIn?

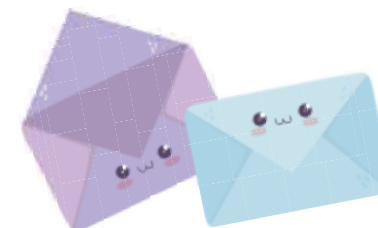

HAR DU FLYTTAT ELLER BYTT MAILADDRESS?

Mycket av vår information skickas ut på email genom vårt medlemsregister.

Därför är det viktigt att vi har rätt kontaktuppgifter till dig.

Du anmäler ny adress/e-post på "Min sida" på:
www.dhb.se/medlem alternativt hör av dig till oss på:
kansliet@dhb.se så hjälper vi dig.

Nästa Dialog kommer vecka 10!

HAR DU TIPS PÅ EN ARTIKELSERIE ELLER VAD VI SKA SKRIVA OM I DIALOG?

Skriv till oss:
mariah.levicsek@dhb.se

B Posttidning

Ej retur

Avsändare:
DHB Dialog
Fabriksgatan 54 A
702 23 Örebro

Vi på Riksförbundet DHB
önskar ER ALLA en fin vinter!

Besök oss gärna på:
<https://www.facebook.com/dhbriks>